

Reka saradnje

"Danube - The River of Cooperation", The Second Conference, editor Edita Stojić, International Scientific Forum "Danube the River of Cooperation" (ISF "DRC") and Institute of International Politics and Economics, Belgrade, 1993. (234 str.)

Reka Dunav je značajan zajednički prirođeni izvor u Centralnoj Evropi i ima kako politički, tako i ekonomski značaj. On nije samo značajan za pribrežne zemlje već i za ceo jedan širi region, povezujući Zapadnu sa Jugoistočnom Evropom.

Imajući sve ovo u vidu, Međunarodni naučni forum "Dunav - reka saradnje" počeо je pre pet godina da organizuje konferenciju "Dunav - reka saradnje" tako da ova knjiga predstavlja zbirku radova koji su bili prezentirani na drugoj konferenciji. Podeljena je u pet poglavija koji obuhvataju više vidova za unapredjenje saradnje na Dunavu i oko Dunava.

Prvo poglavje govori o regionalizmu, odnosno o napuštanju blokovske strukture i traženju nove forme Evropske saradnje, što ustvari predstavlja regionalizacija. Napuštanje stare strukture u Evropi, odnosno promene, predstavlja fenomen koji je komplikovaniji nego održavanje striktnе bipolarne strukture, kako na evropskom kontinentu tako i u svetu. Javlja se neki novi poredak posle mnogo promena koje su se desile unutar većine evropskih zemalja i u njihovim međusobnim odnosima, tako da, po mišljenju autora, regionalna forma i mehanizam saradnje može i mora da postane most između prošlosti i budućnosti u Evropi.

Interes za regionalizaciju, odnosno Dunavsku saradnju nemaju samo pribrežne zemlje već i zemlje koje već duže vremena saraduju sa zemljama Dunavskog bazena. Tako je u knjizi iznet, u okviru ekonomskih reformi, interes SSSR-a i Čehoslovačke za saradnju sa zemljama koje izlaze na Dunav.

Druga grupa zemalja, podunavske zemlje, na koje je u ovom delu ukazano, prikazane su kroz Austriju. U ekonomskom pogledu, Austrija je uvek igrala ulogu mosta između Istoka i Zapada, kako kroz trgovinu, tako i kroz druge vidove saradnje. U tom smislu, Dunav predstavlja glavno sredstvo povezivanja Istoka sa Zapadom. Na primeru ekonomskog odnosa Jugoslavije sa Austrijom vidi se raznolikost te saradnje. To su trgovina, turizam, migracija (bilo primanje migranata, bilo njihov transfer), kreditni odnosi i direktnе investicije.

Druge poglavje knjige govori o transportu. Reka Dunav je oduvek bila značajan voden put. Značaj je naročito

porastao posle 1992. godine, posle završetka vodene veze Dunav - Majna - Rajna kojom su povezane luke Severnog mora sa lukama Crnog mora. U tom smislu autori su prikazali sve potrebe i takođe poboljšanje transporta dunavom i ukazali su na značaj Dunava kako za zemlje podunavskog regiona tako i za celu Evropu. Saobraćaj Dunavom predstavlja izuzetno značajnu i veliku saobraćajnu arteriju koja je dobro povezana kratkim železničkim i drumskim putevima sa morskim lukama koje predstavljaju transkontinentalnu vezu i, naročito, sa lukama na Jadranu. Potencijal saradnje koji omogućava Dunav je širi nego što se koristi i sa novom tehnologijom prevoza i zajedničkim ulaganjima u njegovo poboljšanje ostvarila bi se još bolja i ekonomski opravdanija saradnja. Jer, kako misle autori, rešenje sutrašnjeg transporta nije samo u značaju uspeha tržišnog mehanizma već i u traženju što efikasnijeg načina transporta.

U okviru ove teme izložena je stara ideja o povezivanju Dunava sa Egejskim morem, navigacionim putem rekama Morave i Vardara. Izgradnjom ovakvog kanala Evropa bi dobila izlaz na Mediteran. Ova veza bi imala ogroman značaj za povezivanje Dunava, Crnog mora i Egejskog mora i uz vodnu vezu Dunav - Rajna - Majna predstavljala efikasan transportni put.

U trećem delu, knjiga govori o turizmu u Dunavskom regionu osvrćući se na probleme i perspektivu. U turizmu kao ekonomskoj kategoriji nije specijalno podstican razvoj u zemljama Dunavskog bazena. Ne postoji zajednička turistička politika ovih zemalja kao ni zajednička ponuda, niti sporazum o regionalnoj turističkoj industriji, uprkos neprocenjivom potencijalu za razvoj turizma na Dunavu. Zato se neki autori u knjizi zalažu da se u budućnosti obrati veća pažnja turizmu u okviru Dunavske saradnje.

U četvrtom delu, autori se bave

pitanjima ekologije i energetike na

Dunavu. Ekološka kriza danas je rezultat

tehnološkog razvoja ljudskog društva.

Od Severnog mora do Crnog mora

imamo razvijenu vrlo značajnu

industrijsku aktivnost koja bitno utiče na

bruto nacionalni dohodak s jedne strane,

Potencijal saradnje koji omogućava Dunav je širi nego što se koristi i sa novom tehnologijom prevoza i zajedničkim ulaganjima u njegovo poboljšanje ostvarila bi se još bolja i ekonomski opravdanija saradnja. Jer, kako misle autori, rešenje sutrašnjeg transporta nije samo u značaju uspeha tržišnog mehanizma već i u traženju što efikasnijeg načina transporta

dok je s druge strane ta industrijia veliki zagadivač čovekove okoline uopšte, pa i Dunava. Sama ova činjenica govori o ozbiljnosti problema i zahteva saradnju svih zemalja duž celog toka Dunava i vodnog priliva u Dunav. U tom smislu, a imajući u vidu zadatka da se za buduće generacije obezbedi zdrav i prirodan razvoj, predloženi su neki principi kojih bi se trebalo pridržavati kao što su: prihvatanje zajedničkih standarda o nivou prihvatljive zagadenosti, uspostavljanje zajedničkog sistema za efikasnu kontrolu, primenjivanje koordiniranih mera za ekosistem, dogovaranje zajedničke aktivnosti u hitnim slučajevima prilikom zagađivanja, itd.

Peti deo knjige, govori o kulturi i Dunavu. U okviru ovog poglavija autori su najpre ukazali na Dunav kao inspiraciju naučne saradnje, što predstavlja i sama Konferencija čiji rezultat je ovaj zbornik. Pored toga, Dunav ne bi trebalo da bude samo granica razdvajanja već i područje spajanja i saradnje, pa i na naučnom planu, i autori su u tom smislu ukazali na mogućnost kreativne naučne saradnje u Centralnoj Evropi. Zatim su predložene aktivnosti u okviru boljeg informisanja oko Dunava, organizovanja folk festivala i druge međunarodne i bilateralne kulturne saradnje Dunavskih zemalja. Učesnici Konferencije "Dunav - reka saradnje" usvojili su Deklaraciju, koja je data u poglavju Dokumentacija, kojom su podvukli značaj saradnje na Dunavu i izneli predloge izložene u raspravi.

Iako se političko-ekonomска situacija u našoj zemlji i u drugim podunavskim zemljama bitno promenila od vremena održavanja Konferencije, značaj i interesovanje za Dunavsku saradnju i dalje ostaje, što potvrđuje i činjenica da su posle ove, održane još tri konferencije sa kojih ćemo zbornike, nadamo se, uskoro čitati.

Gordana Terzić

software company
 ProSoft
JNA 63 - KRAGUJEVAC • tel/fax: 034/212-806

Vam nudi svoja rešenja za:

- finansijsko, robno i materijalno poslovanje i upravljanje proizvodnjom
- računarsku opremu i povezivanje u mrežu
- servis opreme

Mi smo u funkciji Vaše produktivnosti